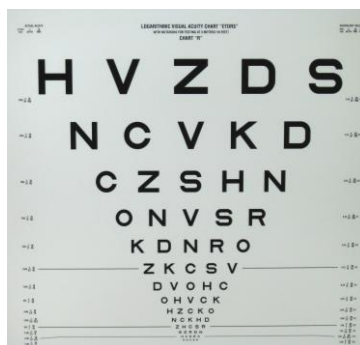

Synsrådgivningen

Årsrapport 2009

Udredning

Optik

Hjælpemidler

Undervisning

CSU-SLAGELSE

Indholdsfortegnelse

Indledning.....	s. 3
1. Målgruppen i tal.....	s. 6
2. Indsatsen for børn og unge.....	s.14
3. Synspædagogisk arbejde for borgere og pårørende.....	s.16
4. Synspædagogisk arbejde rettet mod andre faggrupper.....	s.23
5. Hjælpe midler til Synshandicappede efter §112.....	s.24
6. Økonomi.....	s.28
7. Visioner.....	s.32

Synsrådgivningens personale

Fra venstre, Peter Schmidt, Jesper Bryde, Rikke Garly, Anne Jacobsen, Gitte Sørensen, Kurt Jensen, Vibeke Lund, Peter Smaakjær, John Nielsen, Jesper Kristiansen (fraværende Else Marie V. Andersen og René H. Nielsen)

Indledning

Målet med denne rapport er at give vore samarbejdsparter et indblik i art og omfang af Synsrådgivningens ydelser i 2009, samt give et kort blik ind i 2010.

I 2009 fortsatte Synsrådgivningen den praksis som blev aftalt efter strukturreformen med aftalekommunerne, Odsherred, Holbæk, Kalundborg, Ringsted, Sorø og Slagelse. Hvilket betyder at på optiske - og IT-kompenserende hjælpemidler, stiles ansøgninger til Synsrådgivningen som visiterer ansøgningerne videre til de kommunale samarbejdspartnere, efterfølgende afregner Synsrådgivningen med leverandørerne.

Ansatte i Synsrådgivningen

På personalesiden er speciallærer Kurt Jensen blevet ansat som synskonsulent den 1. marts. Kurt afløser Jane Gehlsen, der valgte at gå på efterløn. Kurt "overtager" Janes område Holbæk - og Ringsted kommuner. Kurt har bl.a. en baggrund som lærer på Synscenter Refsnæs¹ og konsulent for børn og unge med Spielmeyer-Vogt sygdommen.

Rene H. Nielsen blev den 1. december ansat som IT-konsulent. Rene er født blind og har kommunikationslæreruddannelse og edb-læreruddannelse samt voksenunderviseruddannelse fra Haderslev seminarium. Rene har fra 2002 til 2008 været ansat på Synscentralen i Århus amt/region.

Sidst på året valgte børnesynskonsulent Allan Bergmann at søge førtidspension. Det har betydet, at vi har foretaget forskellige omrokeringer. Vi har fundet en god løsning, der sikrer såvel kontinuitet og viden til de synshandicappede skolebørn, som får hjælp fra os. Synskonsulent Anne Jacobsen og IKT-konsulent Jesper Kristiansen løfter i fællesskab opgaven og er allerede i god gang med arbejdet på skolerne og i børnenes hjem. Synskonsulent Anne Jacobsen gennemgik i første halvår af 2009 den synspædagogiske grunduddannelse på IBOS – Institut for Blinde og Svagtseende.

Studietur

Synsrådgivningen var i efteråret på en meget spændende studietur til Hamborg. Her besøgte vi den tyske pendant til Dansk Blinde Samfund. Blinden- und Sehbehindertenverein Hamburg e.V.(BSVH), en institution som underviser i ADL og mobility (IRIS)² samt en organisation, som udvikler og tester elektroniske hjælpemidler til blinde og svagtseende(DIAS)³.

Studieturen var på mange måder en øjenåbner for os. Noget der slog os, var at deres indsats i høj grad var begrænset til borgere i erhverv.

Problemer i hjemmet og øvrig fritid var i langt højere grad overladt til borgerne selv at klare og betale. Der var heller ikke en tradition med at komme ud til den synshandicappede borger, de måtte i stedet tage til institutionen for undervisning.

Vi blev taget godt imod de steder vi kom, og værterne gav sig god tid til at fortælle om deres institution og praksis.

Nyerhvervelser

Synsrådgivningen har netop indkøbt et funduskamera (kamera til fotografering af øjenbaggrunden). Funduskameraet er et Non-mydratisk kamera, hvilket vil sige, at der før fotografering ikke kræves drypning med pupiludvidende øjendråber.

Nethindebillederne viser forandringer i nethinden, der kan være opstået pga. øjensygdomme.

Billederne kan afdække systemiske lidelser som forhøjet blodtryk, diabetes, blodpropper mm.

Synsrådgivningen anvender funduskameraets nethindebilleder ved vore tværfaglige konferencer, hvor de bl.a. er med til at underbygge øjendiagnoser, observere nethindeforandring samt igangsætte rehabiliteringsprogrammer for de synshandicappede borgere.

¹ Synscenter Refsnæs er en statslig uddannelses institution for svagtseende børn og unge.

² Institut für Rehabilitation und Integration Sehgeschädigter e. V.

³ Daten, Informationssysteme und Analysen im Sozialen

Synstavlen

Synsrådgivningen har gennem 2009 arbejdet på at få tilladelse til at oversætte MNREAD ACUITY CHART(MAC) til dansk. MAC er et læsekort udviklet af University of Minnesota og er blevet goldstandard i Engelsk talende lande i forhold til at finde den foretrukne dioptri i lupper, lupbriller og brilleglas.

Tilladelsen fra Lighthouse International fik vi i efteråret og MAC tavlen er nu oversat og trykt og forhandles gennem Synsrådgivningen.

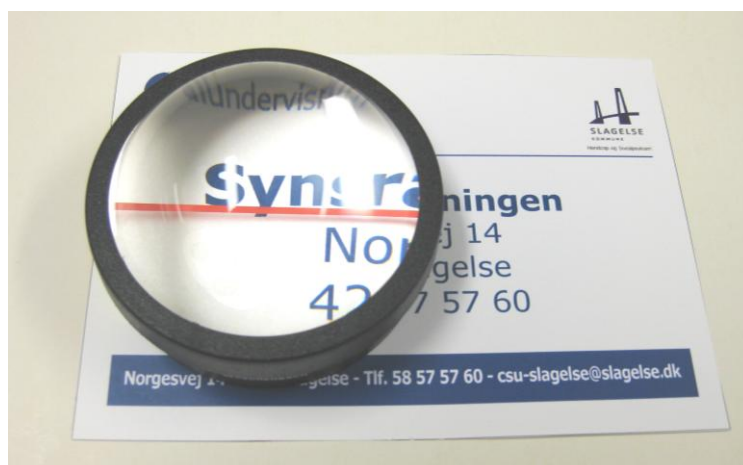
Hjemmeside

2009 var året hvor vores nye hjemmeside kom i luften: www@csu-slagse.dk. Her kan man orientere sig om de ting, man kan få hjælp til, hente ansøgningsskemaer og finde en samlet oversigt om rådgivningens kurser. Vi vil naturligvis opdatere hjemmesiden så den kan blive en god kilde til information for såvel borgere, pårørende og fagpersoner.

Hjemmesiden er dog på ingen måder en erstatning for den personlige henvendelse, alle er også fremover velkomne til at ringe til synsrådgivningen på **telefon 58 57 57 60**.

Økonomi

Driften af CSU-Slagelse har i 2009 været finansieret gennem en abonnementsordning, som kommunerne har indbetalt til. Abonnementer blev fastsat på baggrund af de samlede omkostninger og derefter fordelt på grundlag af indbyggertallet i brugerkommunerne. Ordningen giver brugerkommunerne trækningsret på ydelserne, hvilket betyder, at borgerne frit kan henvende sig til os. Det er herefter os, der udreder og visiterer til vore tilbud. Abonnementsordningen sikrer en enkel indgang for borgeren til synsrådgivningens tilbud. Samtidig giver det kommunerne budgetsikkerhed. Sidst men ikke mindst kan hjælpen til de synshandicappede ydes uden tunge administrative byrder, for hverken kommuner eller CSU-Slagelse. Abonnementsordningen er dog ikke gældende på alle områder. Rådgivning, vejledning og undervisning af skolebørn med synshandicap er takstfinansieret.

Bloklup

Medarbejdere i synsrådgivningen

Synskonsulenterne på voksenområdet:

- Jane Gehlsen (til 31.03.2009)
- Kurt Jensen (Fra den 1.3.2009)
- Else-Marie Andersen
- Anne Jacobsen

Synskonsulent på børneområdet

- Allan Bergmann til 1.11.09.
- Fra 1.11.09 Jesper Kristiansen.
- Fra 1.01.10 Anne Jacobsen

Øvrige medarbejdere

- IKT konsulent: Jesper Bryde
- IKT konsulent: Rene H. Nielsen (Fra den 1.12.2009)
- Optiker: Peter Smaakjær
- Sagsbehandler: Rikke Garly
- Assistent: John Nielsen
- Sekretær: Gitte Sørensen
- Afdelingsleder/vicecenterleder: Vibeke Lund

Eksterne konsulenter/lærer

- Øjenlæge: Peter Schmidt
- 10 fingerunderviser: Lissa Regnholdt

Lovgivning

Synsrådgivningens arbejde bliver reguleret af følgende lovområder.

- **Lov om specialundervisning for voksne:** Specialundervisning for voksne er tilbud, der er målrettet personer, der som følge af fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse har behov for særlig tilrettelagt undervisning og rådgivning for at afhjælpe eller begrænse virkningerne af handicapet.
- Stk. 2. Tilbuddet skal kunne medvirke til at forbedre deltagernes mulighed for at benytte kompenserende strategier, metoder og hjælpemidler, der øger deltagernes mulighed for aktiv deltagelse i samfundslivet.
- **Lov om social service § 11 stk. 3:** Kommunalbestyrelsen skal tilbyde gratis rådgivning, undersøgelse og behandling af børn og unge med adfærdsvanskeligheder eller nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne samt deres familier.
- **Lov om social service § 12:** Kommunalbestyrelsen skal sørge for tilbud om gratis rådgivning til personer med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer. Tilbuddet om rådgivning skal også omfatte opsøgende arbejde.
- **Lov om social service § 112:** Kommunalbestyrelsen skal yde støtte til hjælpemidler til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.(synshjælpemidler)
- **Lov om social service § 113:** Kommunalbestyrelsen skal yde hjælp til køb af forbrugsgoder, når betingelserne i § 112, stk. 1, er opfyldt. (synshjælpemidler)
- **Folkeskoleloven:** Uden for Københavns og Frederiksberg Kommuner påhviler det kommunen at indrette og sørge for specialundervisning af børn og unge under 18 år jf. bekendtgørelse 1373.

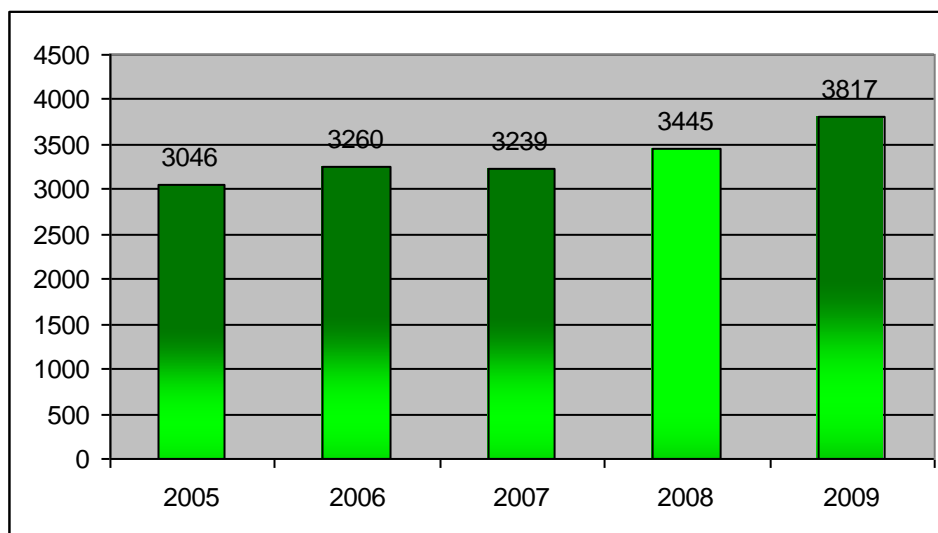
Statistik

Opgørelserne i rapporten bygger på oplysninger trukket på Synsrådgivningens database og journaliserings-plattform.

Rapportens opbygning

1. Indledningsvis tegner rapporten et billede af målgruppen i tal.
2. Derefter behandles indsatsen for børn og unge.
3. I tredje afsnit redegøres der for art og delvis omfang af det synspædagogiske arbejde, der retter sig mod voksne og deres pårørende.
4. I fjerde afsnit afdækkes det synspædagogiske arbejde, der retter sig mod andre faggrupper.
5. I femte afsnit beskrives den optiske udredning samt bevillingsområdet og genbrugsordningen.
6. I sjette afsnit beskrives økonomi.
7. Som afslutning skitseres nogle af vore visioner for det kommende år.

1. Målgruppen i tal.

Figur 1.

Registreringen af det samlede antal borgere, som benytter Synsrådgivningen ligger stabilt på ca. 3000-3500 personer.

Synsrådgivningen har i 2009 registreret 3312 borgere, en stigning på 8 % i forhold til 2008

Indbygger - og borgerfordeling på kommuner.

Kommuner	Antal borgere 2008	Antal borgere 2009	%	Befolkningstal Danmark Statistik	%
Odsherred	332	377	11%	33030	11%
Holbæk	652	714	22%	69550	24%
Kalundborg	592	631	19%	49265	17%
Ringsted	275	306	9%	32565	11%
Slagelse	891	946	29%	77475	27%
Sorø	312	338	10%	29522	10%
Total	3054	3312	100%	291407	100%

Tabel 1.

Det totale antal registrerede borgere er 3817 personer. Forskellen på 505 personer, opstår på grund af fraflytning til andre dele af Danmark.

Som det fremgår af tabel 1. er der fin korrelation mellem antal borgere, der har fået hjælp fra synsrådgivningen og det indbyggerantallet i kommunerne.

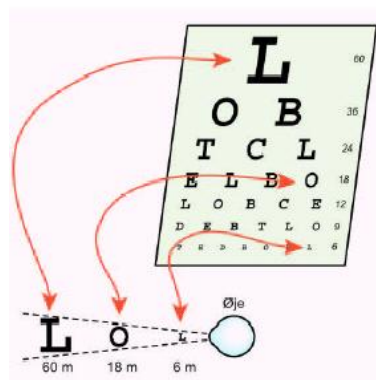

Funduskamera

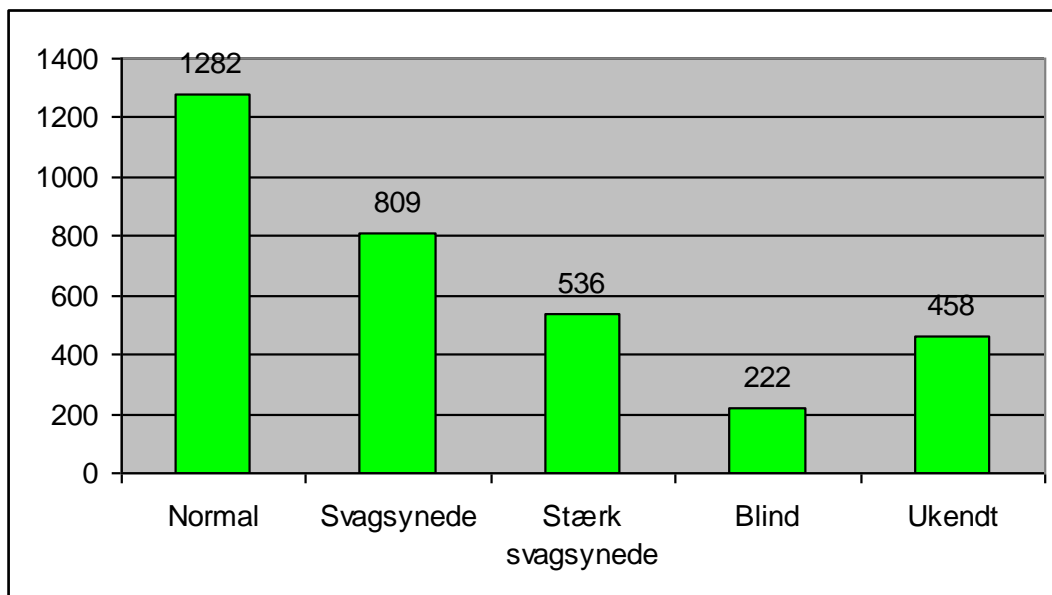
1.1 Fordeling af synsstyrker

Synsstyrker(visus) er betegnelsen for, hvor god øjets opløsningsevne er

6/12 betyder, at det den normalt-seende kan se på 12 m afstand, skal den undersøgte have ind på 6 m afstand

Fordeling af synsstyrken (visus) for personer tilknyttet synsrådgivningen.

Figur 2.

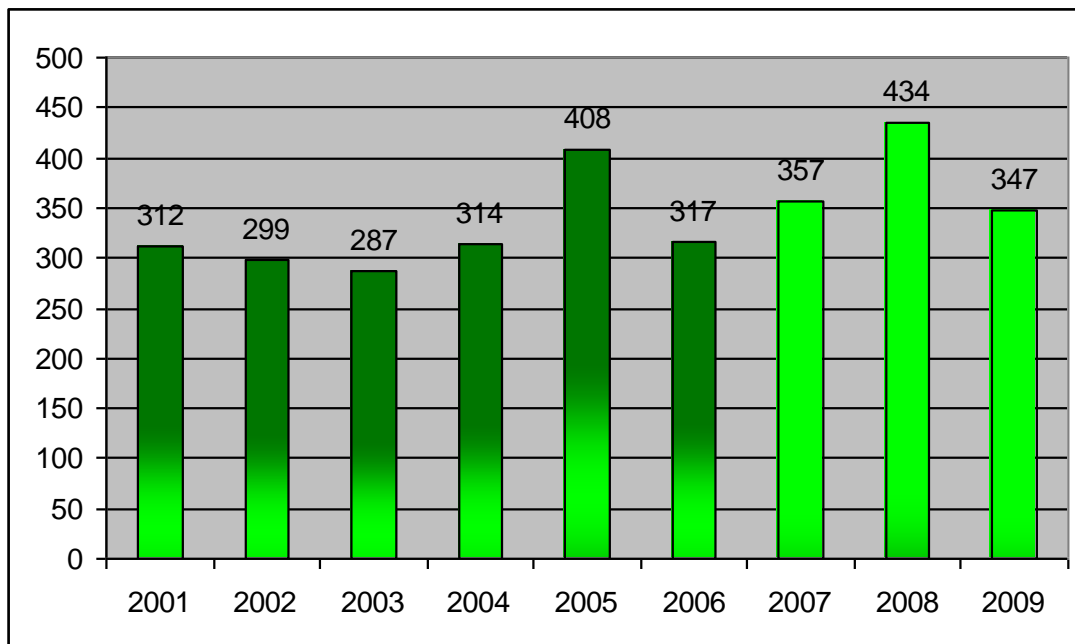
Personer betegnes som svagsynede, når de har en synsstyrke på 6/18 (0,3) eller dårligere. De er derfor berettigede til ydelser i form af synshjælpemidler eller specialundervisning.

Vi har i alt registreret 1567 blinde og svagsynede personer, svarende til ca. 0,5 % af indbyggerne i Synsrådgivningens optageområde. Målt i forhold til den potentielle målgruppe opgivet fra WHO, hvor det anslås at ca.1 % af befolkningen er synshandicappet. Vi skønner derfor at vi kun kontakt med halvdelen af dem vi forventer, har synsproblemer.

Den forholdsvis store gruppe med ukendt og normal synsstyrke, er personer som har øjenprotese eller modtager ydelser i form af tilskud til medicinsk-optisk definerede øjenlidelser, her modtager Synsrådgivningen ikke oplysninger om visus.

1.2 Tilgang af borgere

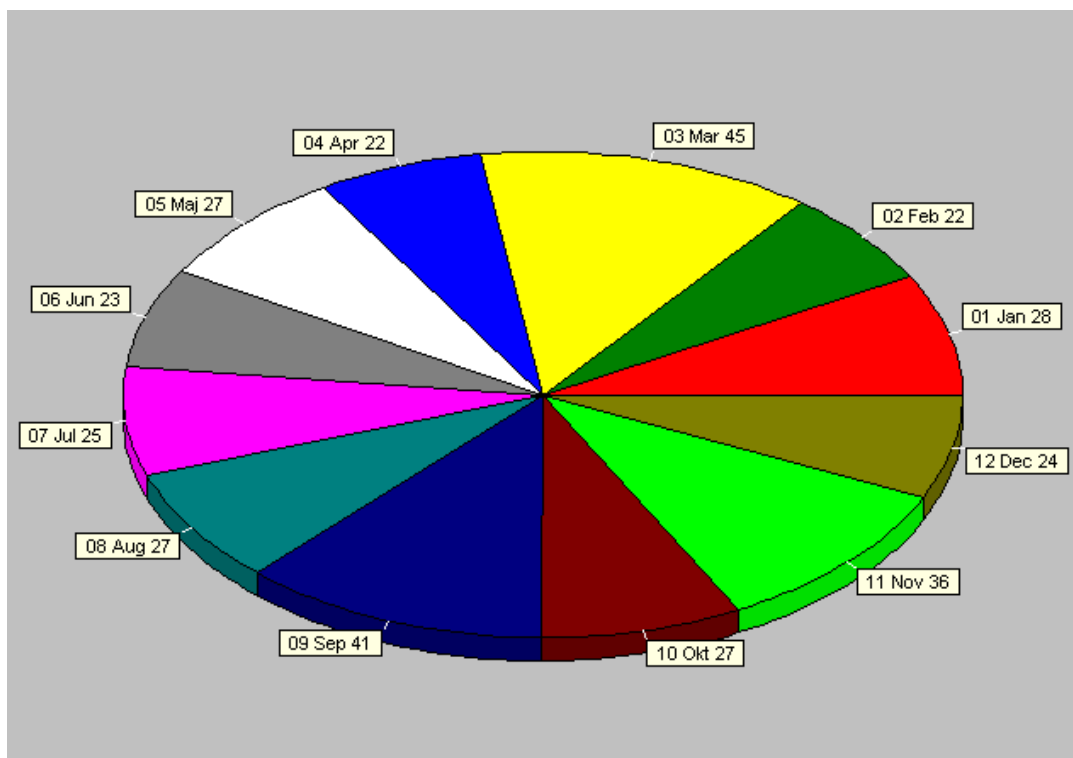
Gennem flere år har der været stigende søgning af nye borgere. Det lader til, at henvendelserne stabiliserer sig på omkring 3-400 nyhenvendelser om året.

Figur 3.

Der har i 2009 været en tilgang på 347 borgere.

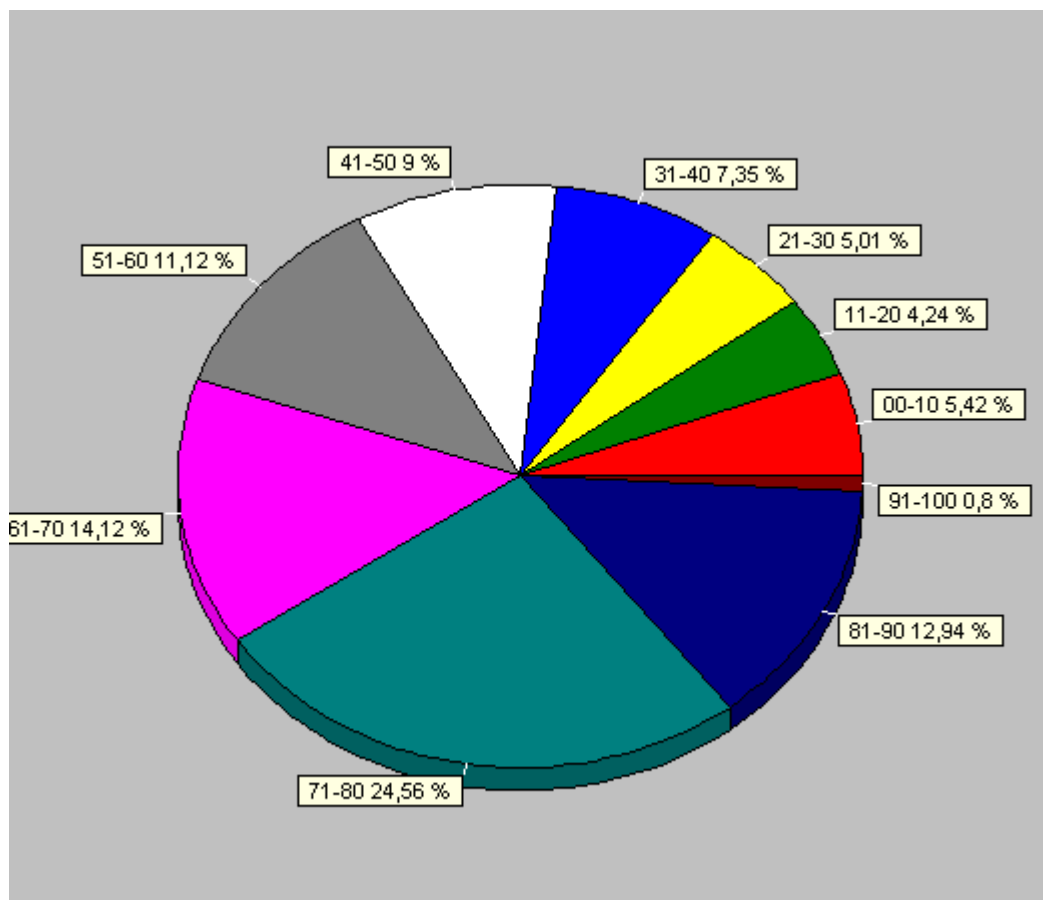
Tilgangen af nyregistrerede borgere er regelmæssigt fordelt over årets 12 måneder.

Figur 4.

1.3 Aldersfordeling

Det er især borgere på 60 år og opefter, der gør brug af Synsrådgivningens ydelser. Gruppen udgør ca. 53 % af alle registrerede personer.

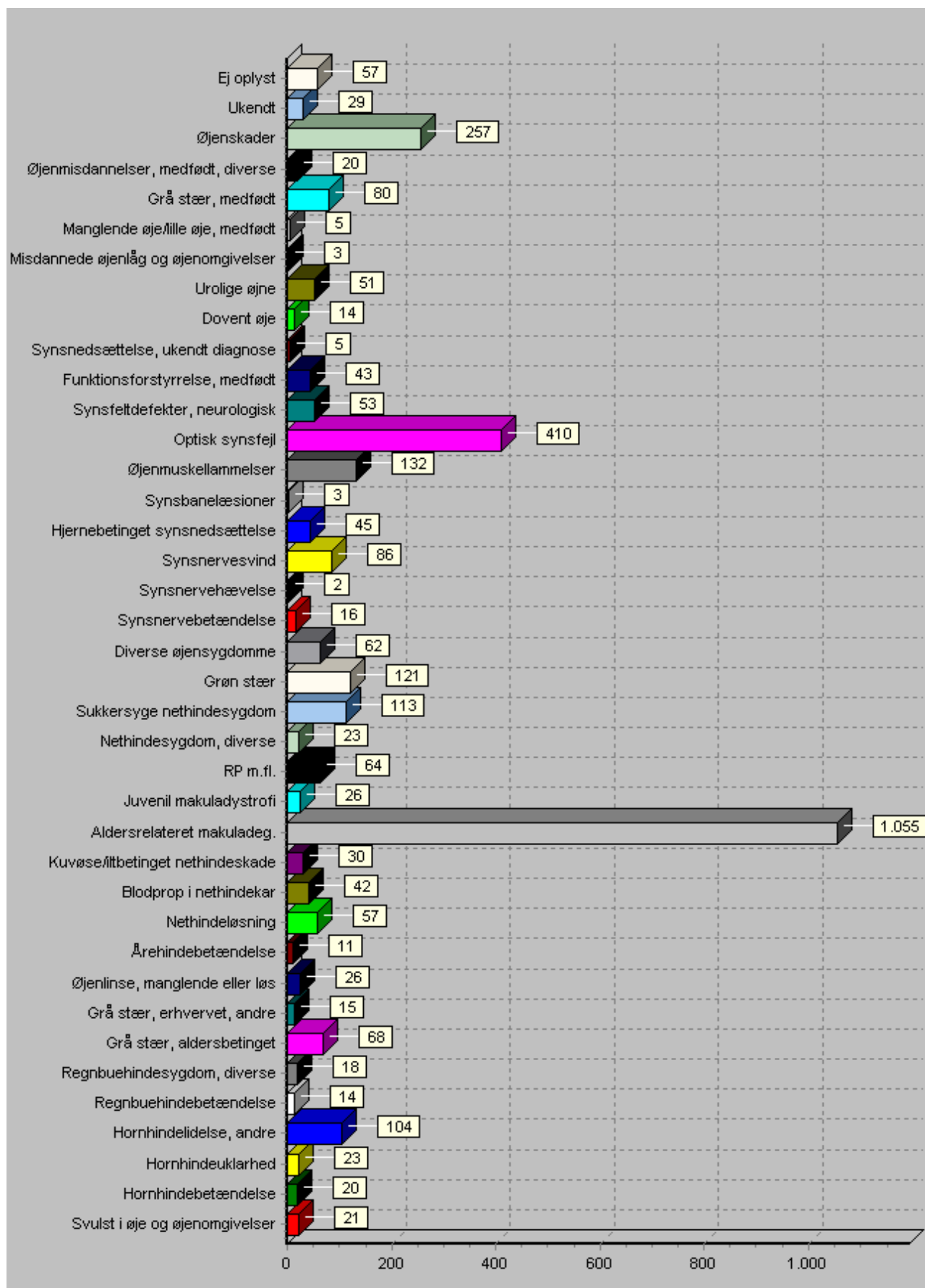
Figur 5.

Vi har, i de 10 år hvor vi har registreret borgere med synshandicap i det Vestsjællandske område, ikke set ændringer i aldersfordelingen.

Vi forventer dog at efterhånden som "krigsårgangene" bliver ældre vil et øget antal borgere, henvende sig med synsproblemer.

1.4 Øjensygdomme

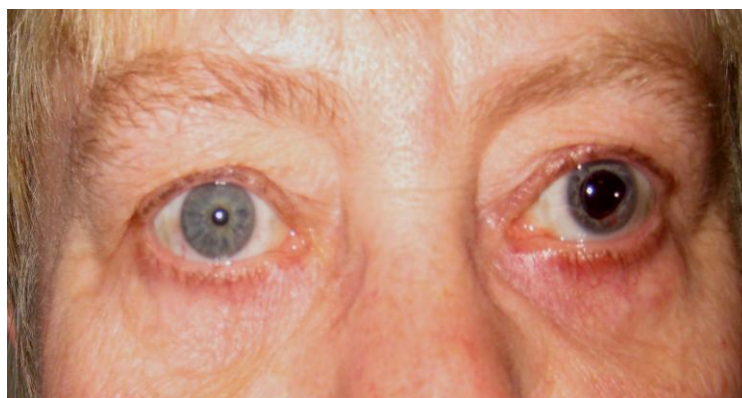
Figur 6. giver et overblik over antallet af personer, børn som voksne, fordelt på diagnoser, som Synsrådgivningen har kontakt med.

Som det ses af figuren er den største diagnosegruppe Aldersbetinget Makula Degeneration (AMD), det som i daglig tale kaldes øjenforkalkning.

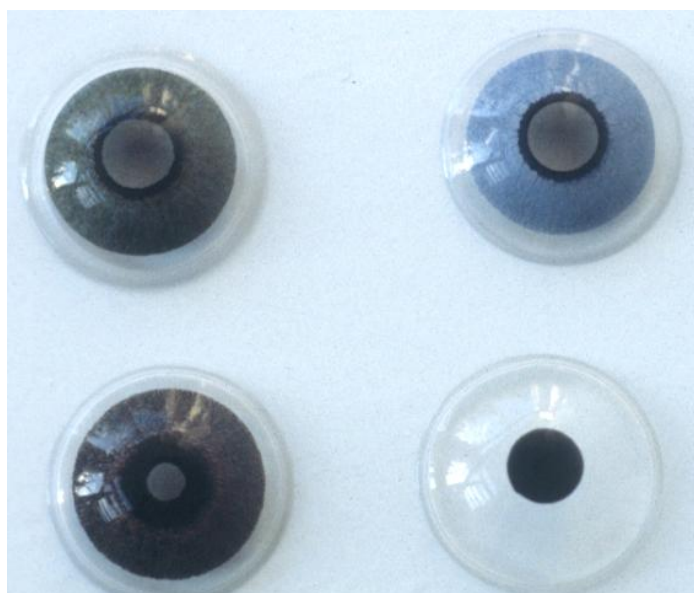
AMD er en øjensygdom, der har været betydelig fokus på siden 2007, idet der på det tidspunkt var gennembrud i en ny behandlingsform, som betyder at lægerne ved direkte indsprøjtninger i øjeæblet kan forhindre eller mindske blødninger inde i øjet som følge af den våde form for AMD og dermed udskyde følgerne af sygdommen.

Den tørre form for AMD kan pt. ikke behandles kirurgisk men forskellige undersøgelser peger på, at tilskud af vitaminer eller særligt kosttilskud har betydning for sygdommens udvikling.

De andre store grupper er optiske synsfejl (11 %) og øjenskader (8%). Begge klientgrupper tildeles hjælpemidler efter Lov om Social Service, dels som briller/kontaktlinser dels som øjenproteser.

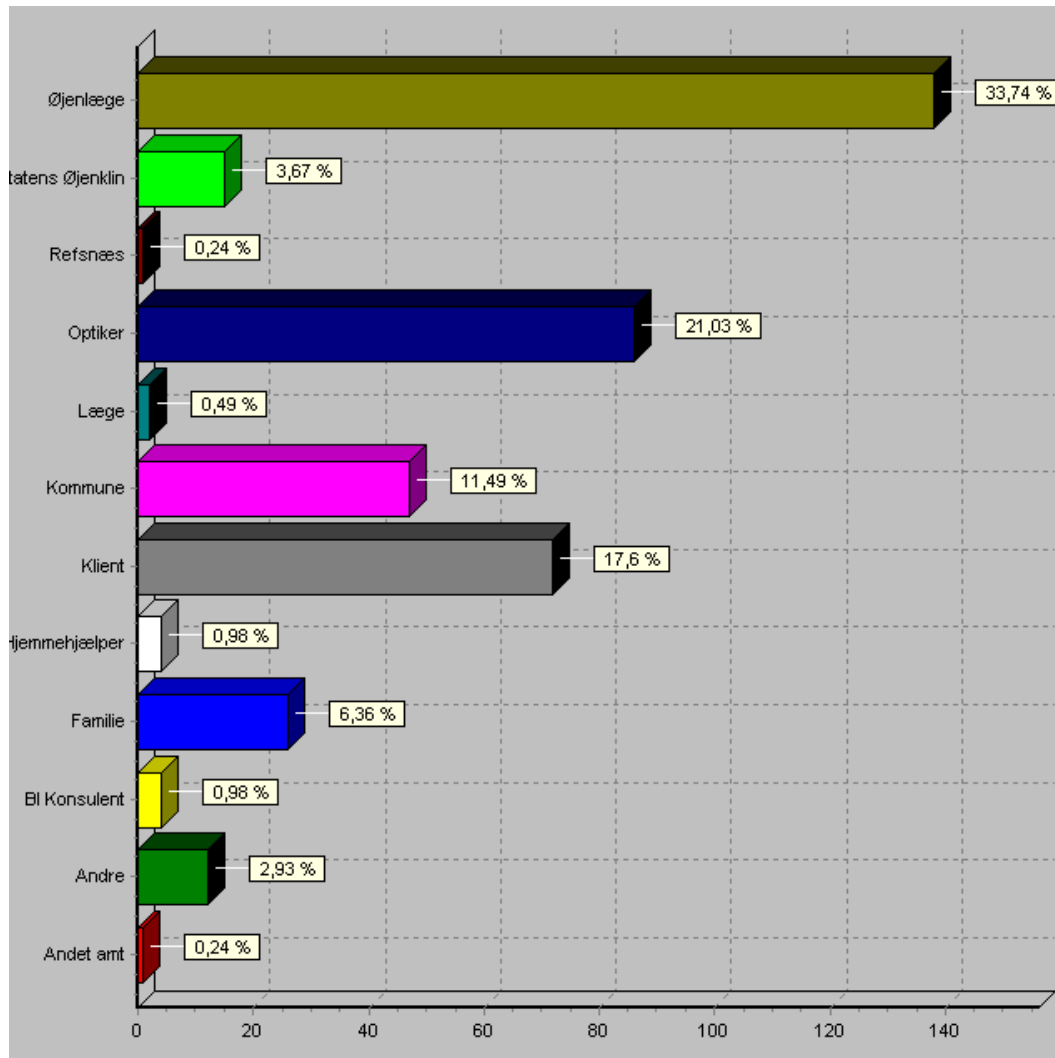
Venstre øje har en udvidet lysstiv pupil efter regnbuehindebetændelse. Tilstanden giver kraftig lysoverfølsomhed, som afhjælpes med irisprint-kontaktlinse og mørke solbriller.

Udvalg af forskellige linser med print.
(Foto fra Kennedy Centret hjemmeside)

1.5 Hvem henviser til synsrådgivningen

Skemaet viser hvilke persongrupper som har henvist til Synsrådgivningen i 2009. Ca. 58 % af alle registrerede henvendelser kommer fra øjenlæger, Statens Øjenklinik nu Kennedy Centret og lokale optikere.

Figur 7.

De fleste ansøgninger fra optikere vedrører medicinsk-optisk definerede hjælpemidler.

Ca. en fjerdedel af alle henvendelser kommer fra borgeren selv, eller dennes familie. Ofte kommer der henvendelser om yderligere opfølgning fra kommunernes forebyggende sygeplejersker.

Disse direkte henvendelser, finder vi, giver den synshandicappede en let og ubureaukratisk adgang til en hurtig afklaring med efterfølgende hjælp til at opretholde et så normalt liv som muligt.

2. Indsatsen for børn og unge

Børne- og ungeområdet dækker vejledning vedrørende synshandicappede børn fra fødslen til omkring 18-års alderen. Området er organisatorisk delt i tre: Småbørn, børn i specialskolerne og skolebørn/unge.

2.1 Skolebørn/unge

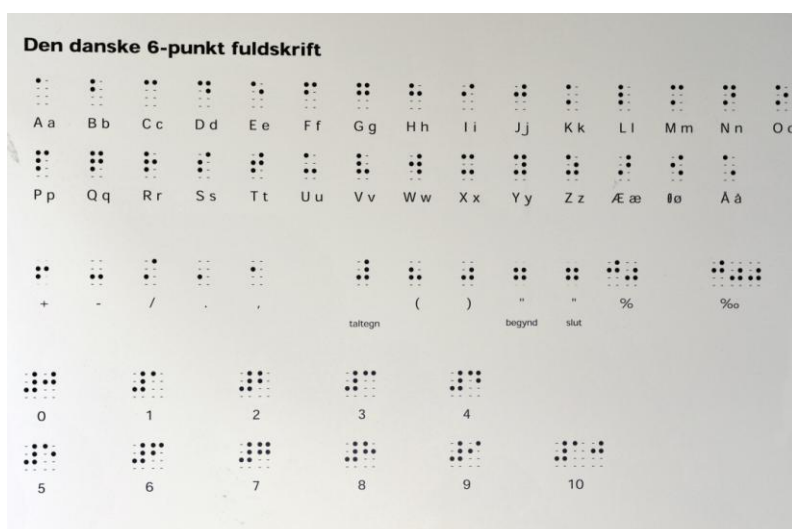
Vejledningen af skolebørn og unge varetages af CSU-Slagelse efter centrale aftaler indgået mellem CSU-Slagelse og Holbæk, Kalundborg, Slagelse, Ringsted, Sorø og Odsherred kommuner. Skolevejledning gives til børn og unge i alderen fra seks til 18 år med stærkt nedsat syn, som er tilmeldt synsregisteret på Statens Øjenklinik. Stærkt nedsat syn er defineret som en synsstyrke under 6/18, eller indsnævret synsfelt til 20 grader og derunder. Halvsidigt synsfeltudfald giver også ret til at modtage rådgivning. Målingerne gælder det bedste øje efter bedste brillekorrektion.

Synskonsulenten giver rådgivning og vejledning efter servicelovens kap. 3. § 11 stk. 3. til den synshandicappede elev, til hjemmet, skolen, andre institutioner og myndigheder med udgangspunkt i det enkelte barns behov. Dette indebærer f. eks:

- Vejledning og undervisning af det personale, som dagligt kommer i kontakt med det synshandicappede barn.
- Rådgivning i hjemmene.
- Afprøvning af hjælpemidler som punktapparat, CCTV og computer.
- Koordinerende funktioner i forhold til de parter, der samarbejder om barnet.
- Kursusvirksomhed.
- Samarbejde med andre relevante parter som Synscenter Refsnæs, Institut for blinde og svagsynede m.fl.
- Udredning og vejledning vedrørende lysforhold.
- Andre synsrelaterede problemer i forbindelse med skole og fritid.

Derudover varetager eller formidler synskonsulenten undervisning i brugen af mobility, synshjælpemidler, synskompenserende computerprogrammer mm. Denne undervisning gives efter skoleloven bekendtgørelse 1373 § 9.

I praksis er synskonsulenten i tæt kontakt med forældre, skole, sagsbehandlere og børnene selv. Synskonsulenten er således den centrale person i forhold til synsregisterbørnene. Konsulenten har et indgående kendskab til børnene, skolerne og familierne, samt til de sager der behandles, og de tiltag der er sat i gang for de enkelte børn. Mange små problemer løses i dagligdagen via telefonen eller e-mail.

2.2 Indskoling

For skolebegynderne tages der tidligt kontakt til skolen med henblik på at skabe de bedste betingelser for de synshandicappede elever allerede i børnehaveklassen. Dette indebærer en vurdering af lysforhold, indretning af klasseværelserne, evt. støttelærefunktioner, brug af svagsynsborde, CCTV og andre hjælpemidler. I de første skoleår er der et tæt samarbejde mellem skolerne og synskonsulenten.

Når eleverne når mellemtrinnet, giver de øgede krav til skrivning og læsning ofte behov for en nyvurdering af elevens behov for hjælpemidler. Synskonsulenten hjælper i så fald med at afdække og afprøve forskellige løsninger – f.eks. brug af computere mm. Desuden underviser synskonsulenten elever og lærere i brugen af de valgte hjælpemidler.

I overbygningen hjælper synskonsulenten med at afklare forholdene omkring folkeskolens afgangsprøver. F.eks. med orientering om de gældende regler samt mulighederne for dispensering ved prøver mm.

2.3 Ungdomsuddannelserne

I forbindelse med ungdomsuddannelserne løser synskonsulenten tilsvarende opgaver som i folkeskolen. Bl.a. arrangeres ofte informationsmøder med klassekammerater og lærerne, hvor der orienteres generelt om synsproblemer og om, hvordan man som medborger kan lette hverdagen for synshandicappede. Synskonsulentens arbejde i forhold til elever på ungdomsuddannelse, foregår i tæt samarbejde med SU-Styrelsen, SPS (speciapædagogisk støtte), der bidrager til betaling af synskompenserende hjælpemidler.

I 2009 har der været 30 børn tilknyttet synsafdelingen. Heraf er 1 elev blind. 10 elever bruger CCTV, og 22 elever har personlige computere med synskompenserende programmer. Tre elever er i gang med en ungdomsuddannelse.

2.3 Fordelingen af skolebørn registreret i synsregisteret på kommunerne

Synsregisteret ved Statens Øjenklinik registrerer alle børn og unge under 18 år med synsproblemer.

Frekvensen af børn og unge i synsregisteret er 118 - altså 3 børn/unge pr. 100.000 indbyggere er synshandicappede

Kommuner	Synsregisterbørn
Holbæk	12
Slagelse	8
Kalundborg	3
Sorø	3
Ringsted	2
Odsherred	2
I alt	30

Tabel 2.

3. Synspædagogisk arbejde for borgere og pårørende.

Synskonsulenternes arbejde tager udgangspunkt i Lov om specialundervisning for voksne. I den står der bl.a.:

Specialundervisningsydelserne er målrettede og fremadskridende aktiviteter tilrettelagt med udgangspunkt i den enkeltes forudsætninger og behov. Undervisningen er dynamisk og tager udgangspunkt i det enkelte menneskes læringsmæssige forudsætninger samt færdigheder og behov og har som mål at bistå borgeren i at afhjælpe eller begrænse de handicappende virkninger af funktionsnedsættelsen.⁴

Når synskonsulenten modtager en henvendelse vil forløbet typisk være:

3.1 Udredning

Igennem samtaler med borgeren og evt. pårørende/personale afdækkes synsnedsættelsens betydning i forhold til kommunikation, udvikling, daglige personlige gøremål, skolegang, uddannelse, job og fritidsliv.

Desuden foretages udredning af sygdomsmæssige forhold på baggrund af øjenlægejournaler. Specialoptiske undersøgelser foretages, når det er relevant i forhold til borgerens synsmæssige problemstillinger.

3.2 Visitation

Udredningen er beslutningsgrundlaget for, hvorvidt der kan iværksættes videre foranstaltninger. Samtidig danner udredningen det aftalegrundlag mellem borgeren og Synsrådgivningen, hvorpå de yderligere tilbud gives. På den måde sikres fuld brugerinddragelse.

Omkring 3/4 af de registrerede personer i Synsrådgivningen er personer med et synshandicap. Den sidste 1/4 er personer med medicinsk-optiske lidelser, hvilket vil sige personer som bruger specielle brilleglas, kontaktlinser eller øjenproteser.

Kommuner	A Aktive borgere	B Borgere i procent	C Antal ydelser
Odsherred	196	12%	512
Holbæk	341	21%	678
Kalundborg	301	18%	808
Ringsted	159	10%	265
Slagelse	422	26%	592
Sorø	155	9%	366
Andre kommuner ⁵	59	4%	0
Total	1633	100%	3221

Tabel 3.

- A. Registrerede børn og voksne som har været i kontakt med synsrådgivningen i 2009.
- B. Procentvis fordeling af antal borgere som har modtaget ydelser fra synsrådgivningen
- C. Antal ydelser borgerne har modtaget

⁴Uddrag fra Lov om specialundervisning for voksne. Lov 592 af 24. juni med ikrafttræden den 1. januar 2007.

⁵ Er borgere som er fraflyttet eller hvor Slagelse kommune er handlekommune.

3.3 Rådgivning og vejledning

Vejledningens indhold tager udgangspunkt i den enkelte borgers individuelle problematikker på baggrund af den viden, som udredningsprocessen har tilvejebragt.

Indholdsmæssigt koncentrerer vejledningen sig om:

- Den aktuelle diagnose og prognose
- Synsfunktionen, det eventuelle restsyn, brug af restsyn i funktionelle dagligdags sammenhænge
- Anbefalinger og henvisninger til relevante foranstaltninger internt og eksternt⁶

Aktiviteter	Personer
Rådgivning og vejledning	32
Udredning af synsproblemer	99
Visitation	41

Tabel 4.

3.4 Kompenserende undervisning

Der tilbydes kompenserende undervisning både i borgerens hjem, i Synsrådgivningens lokaler eller på træffesteder i kommunerne.

Undervisningen kan foregå på små hold eller individuelt.

Ved holdundervisningen inddrages deltageres egne erfaringer i en erfaringsudveksling, som både deltagerne og vi finder meget givende.

Langt den overvejende del af vores undervisning og rådgivning er individuelt tilrettelagt. Ofte har borgeren et problem, som synskonsulenten må rådgive og vejlede om i hjemmet. Det kan være kompenserende teknikker i forhold til f.eks. læsning, madlavning, fritidsaktiviteter og det at færdes med et nedsat syn. Mange af de borgere, der retter henvendelse til Synsrådgivningen er alderdomssvækkede og har derfor svært ved eller manglende lyst til at komme ud af huset.

Mange forløb er langvarige, og nye problemstillinger støder til i takt med at synet forværres eller personens livssituation ændres og nye udfordringer støder til.

Det er således almindeligt, at der i løbet af en periode (2-3 år) er behov for iværksættelse af flere forløb.

I 2009 har følgende undervisning/kurser været gennemført:

Undervisning	2008	2009
Holdundervisning	11	31
Individuel undervisning	638	522

Tabel 5.

Nedgangen i individuel undervisning skyldes formentlig uddannelse af synskonsulent i 3 mdr. samt ansættelse af ny synskonsulent. Samtidig er der sket en tredobling i antallet af personer, der har deltaget i holdundervisning.

3.4.1 Kommunikationsundervisning

Undervisning i brug af kompenserende hjælpemidler og teknikker til kommunikation f.eks. undervisning i brug af kommunikationshjælpemidler (optiske synshjælpemidler, optikunderstøttende hjælpemidler, elektroniske synsforstærkere, særlige informationsteknologiske læse- og skrivehjælpemidler, DAISY-afspillere, mobiltelefoner).

⁶ F. eks søger vi i samarbejde med borgeren DAISY-afspiller, talende ur, telefoner mm. hos kommunerne.

3.4.2 ADL-undervisning

Kompenserende teknikker vedr. almindelig daglig livsførelse f.eks. måltidsteknik, madlavning, personlig hygiejne, rengøring, afmærkning, m.m. Undervisning i brug af hjælpemidler til ADL f.eks. ure, telefoner, vægte, specielle køkkenredskaber m.m. Her også eksempler på hvordan man kan indrette sin dagligdag, så man kan fortsætte med de sociale aktiviteter og indarbejde nye rutiner.

3.4.3 Mobility

Kompenserende teknikker vedr. selvstændig orientering og mobilitet, herunder ledsageteknik, diverse stokteknikker, udendørs/indendørs teknikker, lytteteknikker, kørestolsmobility m.m. Undervisning og træning i færdsel på tilrettelagte ruter.

3.4.4 CCTV-kurser

Her undervises synshandicappede borgere i udvidet brug af elektronisk forstørrelsesapparat. Det er for eksempel målet at opnå mere flydende læsning, se billeder eller lave håndarbejde, samle og skrue på ting og lignende. I det hele taget undervisning i kompenserende teknikker, der kan gøre det muligt at fortsætte f.eks. brevskrivning, løsning af krydsord og sudoku. På holdene gives mulighed for at inspirere hinanden til nye måder at tackle praktiske og sociale gøremål.

3.4.5 Undervisning dels på hold dels individuelt af personer med synsvanskeligheder som følge af erhvervet hjerneskade

Undervisningen har fungeret som synspædagogiske oplæg på hold i CSU-Kommunikation. Undervisningen har haft karakter af oplysning om mulige funktionsnedsættelser samt rådgivning om hvordan man kan kompensere herfor.

Nogle borgere har efterfølgende fået individuel vejledning, hvor der har været arbejdet med bevidstgørelse af hjerneskadens indvirkning på synet. Derudover er der undervisning i relevante synskompenserende teknikker i forbindelse med læsning og mobilitet.

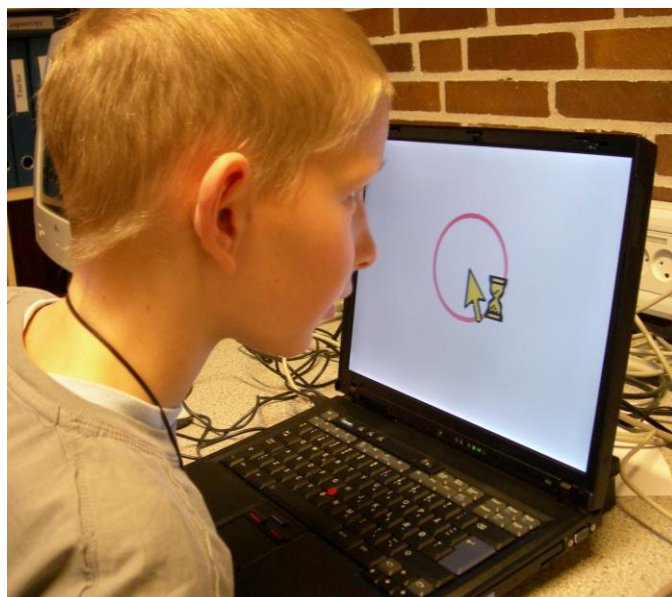
Jule-kursus

3.4.6 IT undervisning og bevilling

Computere anvendes i stadig større grad af blinde og svagsynede til hjælp ved læsning og skrivning. Her anvendes en særlig software, som forstørrer eller læser dokumenter op. Samtidig giver det mulighed for at søge oplysninger på internettet, sende mails og bruge almindelig standard software. Der kom en lovændring den 1. januar 2005 om tildeling af computere til blinde og svagtseende, der flyttede IT hjælpemidlet fra at være et forbrugsgode til at være et udlån.

Opstilling, servicering og undervisning varetages af en IT-underviser, som underviser i handicapkompenserende programmer. Synsrådgivningens IT mand indkøber pc'erne og giver rådgivning og vejledning til brugeren vedrørende service på deres computer. Ligeledes varetages reparation og vedligeholdelse, som inkluderer service og opdatering af hard – og software.

Omfanget af de elektroniske hjælpemidler er ekspanderende, idet gruppen af hjælpemidler bliver mere og mere digitaliseret. Flere almindelige forbrugsgoder bliver gjort tilgængelige for blinde og svagtseende ved hjælp af syntetisk tale eller forstørrelse. Som f.eks. mobiltelefoner, GPS, lydbøger mv. Derudover kommer programmer(OCR) hvor fotos bliver konverteret til tale. Disse programmer gør det muligt at fotografere busplaner, opskrifter mv. og derefter få dem læst op.

Efter bevilling vil borgeren få tilbud om undervisning i det handicapkompenserende software. Synshandicappede med mange års erfaring får også tilbud om undervisning, hvis nye behov opstår.

Ansættelsen af Rene Nielsen har betydet, at Synsrådgivningen nu råder over medarbejdere, der har den fornødne viden i at undervise borgere, der har behov for punktundervisning og Braille Lite/Pronto (punktnotatudstyr)

Til maskinskrivning/indlæring af 10-fingersystemet benyttes ekstern underviser.

Efter IT-afprøvning, som har til formål at afdække behov og udstyr, gennemgår borgeren ofte et kursus i 10-fingersystem.

Antal ydelser fra 2006-2009 i forhold til IT-hjælpemidler.

ÅR	2006	2007	2008	2009
Klargøring/indkøb	32	30	41	54
Reparation/fejlretning	27	39	47	68
Rådgivning/Vejledning	71	32	52	10
IT-Undervisning ⁷	13	12	20	18
Undervisning Zoomtekst	46	69	20	43
Undervisning JAWS	10	15	48	12
I alt	199	197	248	205

Tabel 6.

Vi oplever at undervisningsbehovet er formindsket og blevet erstattet af råd og vejledning samt reparation og fejlretning, idet vi oplever at flere kontakter os med problemer af forskellig art. Her er det en stor hjælp at vi kan "overtage og styre" borgerens pc her fra Synsrådgivningen og rette de fejl som måtte være på brugerens computer⁸.

3.5 Hjælpemidler og instruktion i brug af hjælpemidler

For mange personer med synshandicap vil brug af forskellige hjælpemidler være helt afgørende for at kompensere for handicappet og på den måde leve et liv så tæt på det "normale" som muligt.

Hjælpemidlerne omfatter følgende kategorier: optiske- og optikunderstøttende synshjælpemidler, teknologiske hjælpemidler, mobilityhjælpemidler og specielle hjælpemidler til brug i dagligdagen.

I samarbejde med Synsrådgivningens specialoptiker foretages afprøvning og instruktion. Der ydes sagkyndig bistand i forbindelse med sagsbehandling og kommunal bevilling af optiske synshjælpemidler og optikunderstøttede hjælpemidler (lupper, lupbriller, CCTV⁹, filterbriller, kikkerter og kikkertbriller samt skråpulte og specialbelysning)

Vurdering, afprøvning og udmåling vedrørende belysning og eventuelt supplerende belysning foretages i samarbejde mellem synskonsulent, kommune og lokal el-installatør.

Vurdering og afprøvning af øvrige synskompenserende hjælpemidler (ure, stokke, elektroniske afspillere). Synsrådgivningen tilbyder sagkyndig bistand i forbindelse med sagsbehandling og kommunal bevilling og levering af disse hjælpemidler.

Hjælpemiddelopfølgningen foregår løbende som en del af det samlede tilbud og tilrettelægges ud fra princippet om, at udleveringen så vidt muligt kan foretages i forbindelse med afprøvning, instruktion og undervisning i brugen. Ved udlevering sikres teknisk installation og teknisk instruktion, ligesom der ved behov tilbydes geninstruktion.

3.6 Komplexitet

Det er vigtigt at være opmærksom på, at der i stort set alle sagsforløb indgår ydelse fra alle kategorier.

Netop denne mulighed for at lade undervisning, instruktion i brug af hjælpemidler og rådgivning og vejledning af omgivelserne gå hånd i hånd gør, at borgeren får optimal udnyttelse af såvel læring som det kompenserende hjælpemiddel.

Alle forløb bygger på et fagligt grundlag som er fornødent belyst via øjenlægelig-, specialoptisk-, specialrådgivnings- og specialpædagogisk ekspertise.

⁷ Omfatter 10-fingersystem, mobiltale, GPS mv.

⁸ Dette er muligt vha. installation af Team-viewer på den udlånte pc.

⁹ CCTV-apparater er elektroniske forstørrelsesapparater

3.7 Evaluering

Evalueringen gennemføres sammen med deltageren. Når et undervisningsforløb afsluttes, beder vi deltagerne evaluere undervisningen og udbyttet af den. Det gennemgående mønster er, at deltagerne overraskes over, hvad de kan lave trods det svækkede syn. Det afføder en stor glæde og optimisme. Alle oplever det ligeledes meget positivt at være sammen med andre ligestillede.

3.8 Pårørende

Pårørende til personer med nedsat syn er centrale personer og deres forståelse for og viden om følgerne af et synshandicap har stor indflydelse på den synshandicappedes liv, derfor tilbyder synsafdelingen både rådgivning og vejledning til denne gruppe. I 2009 har vi gennemført et ledsagerkursus for pårørende.

3.9 Særligt udviklingsarbejde

Synsrådgivningen beslutter år for år at sætte fokus på særlige områder. I år har særligt fire ting optaget os:

3.10 Udredningsværktøj

I 2009 har vi arbejdet med udvikling af udredningsværktøj, der tager udgangspunkt i en ICF¹⁰ ramme. Vi har udviklet et grundigt skema, som vi benytter i særlige komplekse sager. Er der kun behov for en mindre indsats har vi valgt også at lave en kortere udgave, så vi får de rette oplysninger uden at materialet bliver for tidsrøvende.

3.11 Udvikling af en læsetavle til brug ved synsundersøgelse

Synsrådgivningen har gennem et år arbejdet på at få tilladelse til at oversætte MNREAD ACUITY CHART(MAC) til dansk. MAC er et læsekort udviklet af University of Minnesota med forskningsmidler bevilget af The National Institutes of Health, USA, hvilket svarer til Sundhedsstyrelsen i Danmark.

MAC læsetavlen kan måle:

- Læsevisus

Den mindste bogstavstørrelse som en klient kan læse fejlfrit

- Bogstavstørrelse

De mindste bogstaver som en klient kan læse med maksimal hastighed

- Maksimal læsehastighed

Klientens maksimale læsehastighed uafhængig af bogstavstørrelse

MAC er blevet goldstandard i engelsktalende lande i forhold til at finde den foretrukne dioptri til den forstørrende optik som giver den optimale læsekomfort og læsehastighed. Det er Synsrådgivningens håb at synstavlen kan blive et værktøj i udvælgelsen af den rigtige lup eller lupbrille til den synshandicappede.

Prisen for synstavlen er 1500.-kr (excl. Moms).

Yderligere oplysninger vedr. synstavlen til Peter Smaakjær ps@csu-slagelse.dk

¹⁰ ICF,(2008) International Klassifikation af funktionsevne og funktionsevnenedsættelse og Helbredstilstand. Munksgaard.

3.12 Vejledning i optisk udredning af voksne med synshandicap

Vores optiker, Peter Smaakjær har deltaget i et udviklingsarbejde igangsat af DTHS¹¹ sammen med personale fra andre synsrådgivninger. Det har været et stort og meget nyttigt arbejde, der sikrer ensartethed i landet og højt fagligt niveau i arbejdet med rehabilitering af borgere med nedsat syn.

Vejledningen vil om kort tid være tilgængelig på DTHSs hjemmeside: www.dths.dk

3.13 Lysafprøvning

Etablering af en lys-kuffert som kan anvendes til afklaring af borgerens behov for lys.

Vi har allerede rigtig god erfaring med lys-kufferten. Med kufferten kan vi hurtigt afprøve borgerens behov og give vejledning i hvad der enten kan søges eller hvad man selv kan anskaffe sig og vide at det virker.

Samlingen består af et udvalg af forskellige pærer, lamper og andre materialer der er brug for ved en lysafprøvning.

¹¹ DTHS er en faglig sammenslutning af Danske Tale-Høre-Synsinstitutioner.

4. Synspædagogisk arbejde rettet mod andre faggrupper.

Synsrådgivningen lægger stor vægt på samarbejdet med forskellige faggrupper i den kommunale forvaltning og på institutioner, der har tilbud til voksne med synshandicap. Samarbejdet har haft karakter af:

4.1 Information. Vi opdaterer løbende vort tilbudskatalog. Tilbudskataloget beskriver alle synsrådgivningens tilbud. Her kan man også orientere sig om økonomi, praktiske oplysninger, målgrupper og arbejdsmetoder.

4.2 Møder med opsøgende sygeplejersker/forebyggende medarbejdere

Vi har i 2009 afholdt udbytterige møder med denne gruppe. Vi oplever disse møder meget udbytterige for det daglige samarbejde og vi får mange relevante henvendelser om borgere med behov for hjælp. I det daglige er der et tæt og godt samarbejde mellem opsøgende sygeplejersker og synskonsulenterne.

4.4 Uddannelse af et korps af synsomsorgsassistenters

I Odsherred Kommune har synskonsulenterne Else Marie Andersen og Kurt Jensen gennemført et uddannelsesforløb for en gruppe social- og sundhedshjælpere og social- og sundhedsassistenter. Denne gruppe kan nu kalde sig for synsomsorgsassistenters. Det er planen at de bliver i stand til at klare mere enkle opgaver ude hos den synshandicappede borger. Det kan være at skifte batterier, stille talende ure om fra vintertid til sommertid og lignende. Dette skulle medføre at synskonsulenterne kan få tid til mere komplekse synssager samtidig med, at de kontinuerligt superviserer frontpersonalet til gavn for de synshandicappede borgere.

Kurset i Odsherred blev meget succesfuldt, alle deltagere gik til opgaven med stort engagement, som man kan se på billedet skulle deltagerne også på egen krop mærke, hvad det vil sige at være synshandicappet.

4.5 Tværfaglige teams

Synsrådgivningen profiterer af personalegruppens tværfaglige sammensætning. Det løbende samarbejde mellem fagpersonerne i afdelingen, den ukomplicerede adgang til at iværksætte optiske undersøgelser og afprøvninger, daglig "sparring" og løbende dialog, kvalificerer den samlede ydelse med alle faglige aspekter.

Desuden har Synsrådgivningens undervisere stort fagligt udbytte af samarbejdet med CSU-Slagelses øvrige afdelinger. Der er et tæt samarbejde med høreafdelingen og hjerneskeadeafdelingen. Indsatsen på hjerneskeadeområdet har vist sig at være en så stor succes, at talepædagogerne nu tager sig af det indledende udredningsmateriale m.h.t. syn. Synsrådgivningen har desuden et godt samarbejde med Dansk Blinde Samfund, Refsnæsskolen, Blindeinstituttet og de andre synsinstitutioner i landet.

4.7 Faglige netværk

Alle synskonsulenterne indgår i faglige regionale og nationale netværk med henblik på løbende faglig opdatering og ajourføring.

I 2009 har synskonsulenterne været repræsenteret ved:

- Workshops i ADL- og mobilityforeningen
- Netværk med andre synskonsulenter i regionen

5. Hjælpemidler til synshandicappede efter § 112

I forbindelse med kommunalreformens ikrafttræden den 1. januar 2007 er kompetencen til bevilling af optiske hjælpemidler og IT kommunikations-hjælpemidler (myndighedsopgaven) hos kommunerne.

Synsrådgivningen har i samarbejde med Slagelse, Holbæk, Ringsted, Sorø, Kalundborg og Odsherred kommuner udarbejdet en bevillingsprocedure.

Samarbejdet med kommunerne betyder at Synsrådgivningen modtager ansøgninger og indstiller til bevilling/afslag til handlekommunen (ansøgers bopælskommune).

For at informere kommunerne samt arbejde mod et fælles serviceniveau udsendes en kvartalsrapport med opgørelse over de bevilgede og udlånte hjælpemidler. Synsrådgivningen inviterer desuden til møder med kommunernes visitatorer, hvor procedurer og arbejdsgange bliver diskuteret.

Sagsforløb

➤ **Henvendelse fra borger og pårørende**

Ved førstegangskontakten indhenter vi en samtykkeerklæring. Samtykkeerklæringen giver tilladelse til at indhente oplysninger fra øjenlæge, optiker, Kennedy Centret (Statens Øjenklinik) eller sygehus.

På baggrund af øjenjournaler med bl.a. øjendiagnose, synsstyrke, ordineret optik foretages der en faglig vurdering af den mulige hjælp, der kan ydes. Denne første vurdering foretages i samarbejde mellem synskonsulent, optiker og øjenlægekonsulent.

➤ **Henvendelse fra optiker**

Er som ofte ansøgningskemaer på brille, kontaktlinser eller svagsynsoptik. Her visiterer optiker og sagsbehandler ansøgningerne og giver henholdsvis indstilling til bevilling eller afslag til borgerens hjemkommune. Kommunen sender bevillingen til borgeren, leverandøren og Synsrådgivningen. Synsrådgivningen besvare alle spørgsmål vedr. bevillingerne og afregner direkte med leverandøren.

➤ **Henvendelse fra øjenlæger**

Kommer ofte i form af en kopi af øjenlægejournal, hvor vi bedes tage kontakt med borgeren. Denne vurdering foretages ofte i samarbejde mellem synskonsulent og optiker.

Sagsbehandler Rikke Garly bearbejder derefter konklusioner fra ansøgningerne fra borgerne, optikundersøgelserne – afprøvningerne fra Synsrådgivningen samt synskonsulenternes hjemmebesøg.

1. Indstilling til bevilling sendes til hjemkommunen på medicinsk – optisk definerede varige øjenlidelser - ved ”*usædvanlige indstillinger*”¹² gives **begrundelse**
2. Indstilling til bevilling sendes til hjemkommunen med **begrundelse** på Svagsynsoptik(herunder CCTV)
3. Indstilling til bevilling sendes til hjemkommunen med **begrundelse** på særlige - IT kommunikations hjælpemidler
4. Kommunen bevilger/afslår indstilling og sender afgørelse til borger og leverandør
5. Besked fra kommunen til CSU-Slagelse, Synsrådgivningen når afgørelse er afsendt til borger og leverandør

¹² Ved *usædvanlig* menes bevillinger som fraviger almindelig praksis

5.1 Leverandøraftaler

CSU-Slagelse har leverandøraftale jf. Lov om social service § 112 jf. hjælpemiddelbekendtgørelsen § 5, stk. 4 på svagsynsoptik.

*"Aftaleoptikernes ydelser vil omfatte undersøgelse, udmåling, udfyldelse af ansøgningsskema, opfølgning mv. i forhold til tildeling af svagsynsoptik samt undersøgelse og rensning af acrylproteser."*¹³

Medicinsk-optiske hjælpemidler. (hjælpemiddelbekendtgørelsen § 13)

"Aftaleoptikernes ydelser vil omfatte undersøgelse, udmåling, udfyldelse af ansøgningsskema, opfølgning mv. i forhold til tildeling af medicinsk-optiske hjælpemidler."

Øjenproteser.

"Aftaleoptikernes ydelser vil omfatte, undersøgelse, udmåling, opfølgning mv. i forhold til tildeling af glasproteser."

Aftalerne er to-årige med mulighed for en et-årig forlængelse på uændrede vilkår, dog under hensyntagen til den kommunale struktur.

Ved indgåelse af aftale lægges der vægt på, at optikeren er autoriseret, har gennemført svagsynsuddannelse, er villig til at holde sig fagligt ajour for egen regning samt har relevant udstyr og let tilgængelige adgangsforhold.

Som led i aftalen honoreres optikernes tidsforbrug i forbindelse med den enkelte kunde. Optikken leveres til indkøbspris og optikerens indtjening er således uafhængig af den ansøgte løsning.

For at sikre faglighed er det vigtigt, at den enkelte optiker ser mange svagsynede brugere. Set fra et brugersynspunkt kan det være vigtigt med en geografisk spredning af samarbejdsoptikere. Der er derfor en samarbejdsoptiker i alle købstæderne. Aftalen indgås med butiksindehaveren, men er knyttet til den enkelte svagsynsuddannede optiker.

Leverandører til svagsynsoptik og medicinsk-optiske hjælpemidler	Leverandører til medicinsk-optiske hjælpemidler
Byens Optik i Holbæk	Clinic C i Slagelse
Byens Optik i Asnæs	Profil optik i Kalundborg
Johnsen Optik i Korsør	Synoptik i Holbæk
Jyderup Brilleoptik	Synoptik i Slagelse
Brillehuset i Kalundborg	Synoptik i Kalundborg
Mette Dyhr i Sorø	Synoptik i Ringsted
Profil Optik i Nyk. Sjælland	Thiele i Slagelse
Profil Optik i Ringsted	Thiele i Sorø
Profil Optik i Skælskør	Thiele i Korsør
Profil Optik i Slagelse	

Leverandører til glasproteser
Cornelius-Knudsen i København
Thiele i Slagelse

Tabel 7. viser udvalgte optikere og øjenprotesemagere(oculister)

¹³ Leverandøraftalerne kan rekvireres i Synsrådgivningen eller ses på www.CSU-Slagelse.dk

5.2 Samarbejde med eksterne optikere om svagsynsoptik og øjenproteser

Synsrådgivningen afholder 1-2 årlige fyraftensmøder for optikerne. Et hvor alle optikere er med, hvor emnet er dækkende for bevillinger af medicinsk-optiske brilleglas f.eks. filterglas som bevilges mod lysoverfølsomhed, kontaktlinser som anvendes mod hornhindelidelser eller sygdomstilstande i regnbuehinden. Det andet er forbeholdt svagsynsoptikere, hvor der lægges vægt på forskellige øjenpatologiske diagnoser, f. eks grøn stær, nethindeløsning, AMD etc.

Der har i 2009 været afholdt ét fyraftensmøde i foråret med øjenlæge Regitze Bangsgård fra Kennedy Centret(Statens Øjenklinik) som fortalte om medfødte sygdomme som Retinitis Pigmentosa, Opticus atrofier, Marfang syndrom mm.

Synsrådgivningens optiker kommer desuden gerne ud i optikerbutikkerne til morgen/aften personalemøder. Den vigtigste kontakt er dog telefonvejledningen, hvor optikerne ringer ind for at spørge til Serviceloven eller beder om bistand i form af optisk eller synsfaglig udredning til kunder, hvor almindelige optiske løsninger ikke er fyldestgørende.

5.3 Ventetider

Der har i 2009 været ventetid på ca. 8 dage til optiker-undersøgelse og ca. 8-14 dage på behandling af ansøgninger fra eksterne optikere. Synsrådgivningen tilbyder de bedst seende (visus 6/18-6/30) at gå til vores optikleverandører på grund af den nemmere adgang til at få tilpasset og justeret optik og lys.

5.4 Lovgivning

Synshjælpe midler bevilges i henhold til Servicelovens § 112.
Man skelner mellem 2 begreber i forbindelse med optik:

5.4.1 Varigt synshandicap (svagsynsoptik) omhandler personer med nedsat synsstyrke (6/18 eller dårligere).

Svagsynsoptik (specielle optiske hjælpemidler) er primært optik med forstørrende virkning, lupper, kikkerter og kikkertbriller men omfatter også optikunderstøttende hjælpemidler som lys og skriveplade.

Til personer, som ikke på anden måde kan opnå et læsesyn, kan der bevilges CCTV, som er et elektron-optisk hjælpemiddel (forstørrelse fra 4 - 65 gange).

5.4.2 Medicinsk-optisk defineret varig øjenlidelse. Gruppen består af 14 undergrupper med forskellige indikationer for optiske synshjælpe midler, herunder øjenproteser. Fælles for grupperne er, at de ikke behøver at have nedsat syn og de hører derfor ikke automatisk til Synsafdelingens målgruppe for rådgivning og vejledning.

5.5 Særlige informationsteknologiske hjælpemidler. Synshandicappede som har vanskeligt ved at se tekst eller billeder på pc-skærm, mobiltelefon, oplæsningsscannere etc. får bevilget disse handicapkompenserende hjælpemidler. Hjælpe midlet omfatter både hardware (computer, skærme, printere, scannere) og software.

5.6 Ansøgninger om optiske hjælpemidler og øjenproteser

Der har fra optikere og borgere i synsrådgivningens optagområde været 876 ansøgninger.

Modtagne ansøgninger i:	2007	2008	2009
Briller	253	251	254
Kontaktlinser	117	114	97
Svagsynsoptik	401	372	444
Proteser	110	92	81
Optik i alt	881	829	876

Tabel 8.

Der er et stigende antal acrylprotesebrugere derfor ses en nedgang af ansøgninger på øjenproteser, idet øjenprotesen kan holde længere. (5-8 år mod glasprotesens 1-2 år.)

5.7 Svagsynsundersøgelse og CCTV-afprøvninger

Synsrådgivningen modtager mange henvisninger på CCTV-afprøvning og svagsynsundersøgelse.

Kriteriet for at blive undersøgt er at vedkommende opfylder servicelovens krav eller at der bedes om en optisk udredning i forbindelse med andre somatiske lidelser.

År:	2007	2008	2009
Optikundersøgelse	175	208	270
Afprøvning CCTV ¹⁴	87	77	83
Afprøvninger i alt	262	285	353

Tabel 9.

Formålet med at bevilge hjælp til CCTV-udstyr er at give de pågældende personer mulighed for at kommunikere uden bistand fra andre (uddrag fra hjælpemiddelbekendtgørelsen).

Der har været en stigning i optikundersøgelser på ca. 34 %. Stigningen skyldes formentlig at vores tilbud er blevet mere kendt blandt øjenlæger, samtidig er der gengangere blandt de synshandicappede hvor synet har ændret sig.

Erfaringen er at mønstret med CCTV-afprøvninger ændrer sig fra år til år, og derfor kan der opstå forskydninger i tildelingen af CCTV'er.

Før der afprøves CCTV, skal der være foretaget en grundig optisk udredning hos Synsrådgivningens optiker eller hos en af optikleverandørerne.

Bevilgede CCTV'er	2007	2008	2009
Nye CCTV	43	48	48
Genbrugs CCTV	44	16	23
I alt	87	64	71

Tabel 10.

Genbrugsprocenten er ca. 32 %. Et tal som er meget tæt på gennemsnittet i den valgte periode.

Synsrådgivningen har indgået aftaler med CCTV-leverandører om mængderabat ved bestilling af CCTV'er. Aftalen udløser en besparelse for synsrådgivningens hjælpemiddelkonto på ca. 20 % på nye CCTV'er. Aftalen yder også beskyttelse mod prisstigningen og indebærer at teknologiske forbedringer i det købte kvantum CCTV'er (10 stk.) ikke udløser ekstra regning.

¹⁴ CCTV er et elektron-optisk hjælpemiddel, der anvendes af personer, som ikke på anden måde kan opnå et læsesyn med optik.

6. Økonomi

I 2009 er der tildelt optiske hjælpemidler for i alt kr. 2.745.014. Det er en stigning på 16 % i forhold til 2008. Hovedårsagen er at der er indkøbt 12 CCTV til lager, hvilket har påvirket regnskabet i negativ retning på ca. kr. 250.000. Indkøbet gav dog som nævnt andet sted i rapporten, en besparelse på ca. kr. 50.000. Der kommer til udløsning i 2010 regnskabet. Mer forbruget på afprøvningsudstyr skyldes hovedsagligt indkøb af funduskamara (kr. 180.000) som bruges i rehabilitering til afdækning af borgerens synsproblemer.

Omkostninger i hovedgrupper	2007	2008	2009
Svagsynsoptik	1.143.417	1.302.057	1.689.424
Medicinsk-optiske hjælpemidler	951.280	1.000.553	1.055.590
Øjenlægeattester og transport	104.223	73.239	99.400
Særlige IT kompenserende hjælpemidler	201.369	256.040	223.807
Afprøvningsudstyr	155.597	141.893	332.714
I alt	2.555.886	2.773.782	3.400.935

Tabel 11.

6.1 Bevilling af svagsynsoptik og CCTV

Vi har et stort flow af hjælpemidler gennem Synsrådgivningen, dette flow indebærer et stort arbejde med at registrere, rengøre samt udlevere hjælpemidlerne.

Svagsynsoptik og CCTV	Brugere	bevillinger	Nyt	Genbrug
CCTV	75	75	1.208.175	595.553
Svagsynsoptik ¹⁵	368	444	408.471	210.731
I alt kr.	443	519	1.616.646	806.284

Tabel 12.

Synsrådgivningen modtager hver måned en opgørelse fra Statens Øjenklinik om borgere som er afgået ved døden. På baggrund af denne opgørelse indhentes og genbruges hjælpemidlerne. Desværre ophører ordningen den 1. januar 2010. Vi må derfor benytte alternative kanaler for at hente genbrugshjælpemidler hjem.

6.2 Genbrug

Vi har haft 850 ansøgning på optiske synshjælpemidler fordelt på 751 personer. Der er bevilget nyt udstyr for **kr. 2.799,589** og genbrugsudstyr for **kr. 809.475**. Genbrugsprocenten er ca. **29 %**.

Filterbrille

¹⁵ Specialoptik, lupper, lys, optik-understøttende hjælpemidler

6.3 Medicinsk-optisk definerede varige øjenlidelser.

Udgifterne til medicinsk-optisk definerede, varige øjenlidelser fordeler sig på følgende af hjælpemiddel-vejledningens 14 indikationer for hjælp til briller og kontaktlinser:

Indikationer	2008	Kr.	2009	Kr.
1. Uregelmæssig hornhinde	31	80.690	27	100.552
2. Defekt i regnbuehinden	6	16.494	6	34.376
3. Løs øjenlinse	42	111.196	35	96.269
4. Smertende øjenlidelse	8	11.019	7	12.068
5. Skæmmende øjenlidelse	6	17.868	3	9.208
-5a. Øjenproteser	83	246.739	84	246.414
6. Sygdomsbetinget dobbeltsyn	58	148.087	57	133.752
7. Fotofobi	46	70.067	39	59.779
8. Ekstreme synsfejl	72	149.817	61	144.060
9. Børn i synsregistret	34	92.318	37	116.522
10. Afaki kombineret med synsfeltdefekt	0	0	0	0
11. Myopi og kikkertsyn	1	3500	1	5.076
12. Ptosebrille	0	0	0	0
13. Børn med hyperopi >+7	33	53.681	41	66.668
14. Andre varige øjenlidelser	0	0	0	0
I Alt	421	1.001.474	398	1.024.744

Tabel 12.

Forbruget er konsistent år for år med forholdsvis små udsving. Udsvingene i 2009 er størst på pkt. 13. "Børn under 10 år med langsynethed", her er der en stigning på ca. 19 %.

6.4 Bevillinger af optiske synshjælpemidler fordelt på kommuner.

Kommune	Slagelse	Sorø	Kalundborg	Holbæk	Odsherred	Ringsted	Andre kommuner	Forbrug i alt
CCTV	177.553	137.870	440.614	150.636	217.115	84.387	0	1.208.175
Svagsynsoptik	83.078	21.636	94.648	94.680	54.018	52.693	7.717	408.470
Medicinsk-optisk	225.833	67.802	172.158	179.598	75.914	81.565	3.160	806.030
Øjenproteser	39.563	25.344	51.984	60.002	16.139	17.002	8.680	218.714
I alt kr.	526.027	252.652	759.404	484.916	363.186	235.647	19.557	2.641.389
Procent	20%	10%	29%	18%	14%	9%	1%	100%

Tabel 13.

Andre kommuner, opstår eksempelvis ved betalingstilsagn fra en af de 6 kommunen eller ved borgerens fraflytning i 2009. Registreringen opgøres på bopælskommune den 31.12.2009.

Det samlede forbrug er ikke umiddelbart sammenligneligt idet transport i forbindelse med specielloptiske undersøgelser, IT- og CCTV afprøvninger, indhentning af øjenlægejournaler samt div. afprøvningsudstyr ikke er indeholdt i tallene.

6.5 Afslag

Der har været 2 ankesager i 2009. Den ene anke er afsluttet med medhold til kommunen/CSU den anden afventer en afgørelse.

På 876 ansøgninger er der givet 35 bevillings-afslag, hvilket svarer til ca. 4 %.

Afslag til personer	2005	2006	2007	2008	2009
Briller	16	22	20	29	23
Kontaktlinser	8	11	4	5	4
Svagsynsoptik	9	6	7	6	8
I alt	33	39	31	40	35

Tabel 14.

6.6 Særlige IT kommunikationshjælpemidler

IT- bevillinger til personer	2005	2006	2007	2008	2009
Antal	39	49	37	52	44

Tabel 15.

Vi oplevede i 2009 et lille fald i antal ansøgninger om informations-teknologiske hjælpemidler til blinde og svagsynede. Antallet er nogenlunde jævnt fordelt med ca. 40 pr. år.

IT-bevillinger er sædvanligvis meget komplekse og individuelt tilpassede. En bevilling på en handicapkomenserende computer indeholder derfor ofte produkter fra forskellige leverandører. Synsrådgivningen samler for det meste selv de forskellige computerdele og gør computeren køreklar med det komenserende software.

Specificering af hvilke hjælpemidler, der anvendes ved bevilling af computere til blinde og svagtseende.

Soft-hardware	Stk. 2008	2008 kr.	Stk. 2009	2009 kr.
JAWS ¹⁶	7	23.200	7	18.200
Syntetisk tale	17	25.350	17	26.850
Forstørrende skrift(Zoomtekst/mobiltale)	15	40.700	9	28.300
Oplæseapparater	1	30.400	0	0
PC	12	39.329	11	39.570
Printer	7	3.913	1	519
Punktnotatapparater	2	49.200	1	15.000
Scanner	3	1.134	1	574
Skærme	8	10.470	6	6.800
Software ¹⁷	16	17.816	9	11.189
I alt	88	241.512	62	147.002

Tabel 16.

Vi har i 2009 oplevet et fald i forbruget på næsten kr.100.000, dels pga. af færre ansøgninger, men også fordi der år for år kan være store udsving, på forbruget af de meget dyre hjælpemidler som eksempelvis punktnotatapparater.

Afslag/ankesager: Der er ikke indkommet anker i IT bevillinger i 2009.

¹⁶ Et skærmlæserprogram til blinde eller meget svagsynede brugere

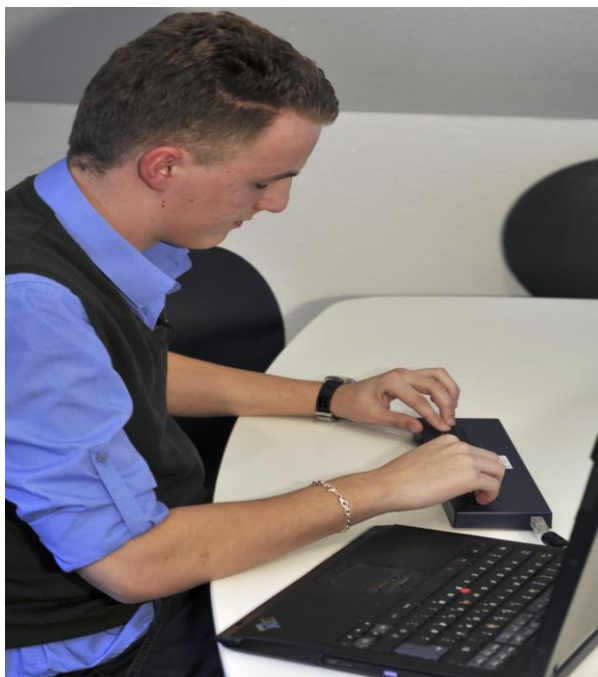
¹⁷ Styresystemer, officepakker etc.

6.7 Bevillinger til IT fordelt på kommuner

Kommune	Slagelse	Sorø	Kalundborg	Holbæk	Odsherred	Ringsted	Forbrug i alt
Div. apparater ¹⁸	0	0	15.000	0	0	0	15.000
PC ¹⁹	5.336	3.200	9.175	14.047	10.125	8.455	50.338
Software	21.199	18.474	40.847	31.298	24.372	14.797	150.987
I alt kr.	26.535	21.674	65.022	45.345	34.497	23.252	216.325 ²⁰
Procent af:	12%	10%	30%	21%	16%	11%	100%

Tabel 17.

Da målgruppen er forholdsvis lille og hjælpemidlerne dyre kan et enkelt hjælpemiddel hurtigt forrykke korrelationen mellem indbyggerantal og de bevilgede hjælpemidler. Det overordnede billede er dog at de IT kompenserende hjælpemidler er jævnt fordelt udover kommunerne.

Blind bruger læser på punktdisplay.

¹⁸ Punktnotatapparater, oplæsningsscanner

¹⁹ Harddiske, skærme, printere, scannere mm.

²⁰ Forskydningen i forhold på det samlede forbrug opstår pga. af periodisering af regnskabet.

7. Visioner

Registrering

2010 bliver året hvor vi siger farvel til vores "gamle" registreringssystem, Seewin. Vi skal, som de øvrige afdelinger på CSU-Slagelse og mange synsrådgivninger rundt i landet, overgå til Kingo. Samtidig arbejdes der nationalt videre med WEB-syn, som er under udvikling for at imødekomme kommunernes krav og sikre borgernes ret til at vurdere kvaliteten af de modtagne ydelser. Også det synsfaglige arbejde har brug for en øget indsigt i egne arbejdsmetoder og de opnåede resultater for at kunne levere en fortsat kvalitetsudvikling af indsatsen. Web-syn er skabt for at imødekomme disse behov. Vi følger det arbejde, der foregår nationalt, og har planer om at tilslutte os Web-synregistreringen, så snart den er færdigudviklet.

ADL-uddannelse

I 2010 er det planen at synskonsulent Else Marie Andersen skal gennemgå ADL-uddannelsen på IBOS (Institut for Blinde og Svagseende)

Samarbejde med kommunerne

Vi er glade for det gode og nødvendige samarbejde vi har med visitatorer i kommunerne. I 2010 er det vores ønske at udvikle samarbejdet med de forebyggende sygeplejersker. Dette arbejde vil vi prøve at koordinere med høreafdelingen. Mange af synsrådgivningens ydelser er rettet mod den ældre del af befolkningen (se fig. 5), det samme gør sig gældende i høreafdelingen. Vi mener, at et tættere samarbejde med synskonsulent, hørekonsulent og de forebyggende sygeplejersker i kommunerne vil være til gavn for såvel borgere som professionelle.

Synshandicappede i erhverv

Vi får et stigende antal henvendelser fra såvel jobcentre som fra borgere, der ønsker at få eller fastholde deres job trods synsvanskeligheder.

Vi vil gerne hjælpe denne gruppe. Vi har planer om i løbet af 2010 at arbejde mere målrettet med både de synskompenserede hjælpemidler på arbejdspladsen men også de personlige problemer og erfaringer med at være i job.

Tilfredshedsmåling

Vores nye udredningsværktøj er udarbejdet på en måde, der giver os mulighed for at følge op på vores indsats i forhold til den problemstilling borgeren har henvendt sig til os med.

Det er planen, at vi i første omgang laver et lille pilotprojekt, der har til formål at undersøge i hvilken grad borgeren føler sig afhjulpel. Senere vil vi udvide og lave undersøgelsen i fuld skala.